

CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

Lokalni izbori 2012.

Općina Livno Izvješće o ispunjenju predizbornih obećanja načelnika u prvoj godini mandata

Lokalna uprava za kvalitet života građana

Ovaj projekt financira Evropska unija

Ova publikacija je izrađena uz pomoć Evropske unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost CCI i ni u kom slučaju ne predstavlja stavove Evropske unije

n h f

2.1. O č d

2.2. O lokalnim izborima na području općine Livno

f fč

3.1. Ž t čf n

f n

f h f fč

n č n

tf – Općina Livno

4.2. Opći dio – svi promatrani gradovi i općine

I Uvod

Centri civilnih inicijativa (CCI) su krajem 2010. godine započeli projekt „Lokalna uprava za kvalitet života građana – faza 2“, financiran od strane Europske unije, koji predstavlja unaprijedeni nastavak prve projektne faze koja je trajala u razdoblju od 2008. – 2010. godine. Osnovni cilj projekta je unaprijediti kvalitet života građana u onim segmentima koji su u cijelosti ili djelimice u nadležnosti i odgovornosti lokalne uprave, realno može utjecati na njihovo unaprjeđenje. Projekt je pokrenut u 14 općina/gradova u BiH koji su izabrani na osnovu utvrđenih kriterija, koji uključuju različit stupanj razvijenosti, urbanu i

uspostavlja se praksa neovisnog praćenja rada lokalnih vlasti u kontekstu kvalitete života građana, ali i stvara temelj za kontinuirano praćenje trendova u kvaliteti života građana.

(Grado)načelnici općina/gradova i lokalna administracija generalno trebaju pokazati više menadžerskih sposobnosti i uložiti više napora za unapređenje kvalitete života običnog čovjeka, općinama/gradovima, koje bi trebale rezultirati odgovornijim i transparentnijim radom lokalne

Ono što je posebno zanimljivo, dio aktivnosti usmjeren je na pokretanje lokalnih kampanja, a u pravcu rješavanja monitoringa lokalne uprave i kvalitete života građana. U te kampanje uključeni su građani i

Pored navedenih aktivnosti, žele se revitalizirati neki stari i uspostav sudjelovanja građana u javnom životu i procesu donošenja odluka, kako bi se istovremeno povećala dvosmjerna komunikacija sa građanima, a ne samo jednosmjerna, kojom se građanima samo plasiraju već gotove odluke i informacije, bez traženja mišljenja.

Projekt potiče izravno uključivanje građana između ostalog i kroz forume odgovornosti i proračunske fokus grupe. Na Forumima odgovornosti (grado)načelnici imaju prigodu javnosti prezentirati buduće planove, te predstaviti što su uradili tijekom svog mandata, a građani imaju

predizborna obećanja i lokalne programe političkih stranaka, odnosno kandidata za (grado)načelnike, a ista su objavljivana putem web stranice

t t h n t f t fh f f d f f obećanja, te osnovnim karakteristikama same kampanje tijekom lokalnih izbora, a na temelju 13 općina gradova u kojima je ona praćena. Ovime se žele podsjetiti građani, odnosno birači i cjelokupna javnost, na ono što su, danas prvi ljudi pojedinih lokalnih uprava, govorili kao kandidati, a što su i uradili tijekom prve godine mandata kao izabrani (grado)načelnici.

II O lokalnim izborima 2012. godine

p i podaci

Središnje izborno povjerenstvo (SIP) Bosne i Hercegovine je 7. svibnja 2012. godine objavilo da će se lokalni izbori u BiH održati 7. listopada 2012. godine, i to za:

- ✓ 78 općinskih vijeća u Federaciji BiH, te 61 skupštinu općina u Republici Srpskoj,
- ✓ ačelnika općina u BiH,
- ✓ Skupštinu Brčko Distrikta,
- ✓ Skupštinu Grada Banja Luka i gradonačelnika Grada Banja Luka.

Istovremeno, zbog neprovođenja odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kojom je pružen rok od šest mjeseci za usklađivanje izbornih odredbi t U t U f f
Odluku kojom se odgađaju izbori za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Mostara.

Za lokalne izbore 2012. godine, ukupno je u biračkom spisku bilo registrirano 3.149.280 birača f t f f d e registrirano je 1.866.169 ili 59,3% birača; u Republici Srpskoj 1.199.179 ili 38,1% i Brčko Distriktu BiH 83.932 ili 2,6% birača.

Za sudjelovanje na lokalnim izborima 2012. godine ovjerene su 84 političke stranke, 59 koalicija, 224 neovisna kandidata (od čeh n d f t tn f t n t n f f n t f f n 2012. godine iznosio je 30.351. Od navedenog broja, za (grado)načelnike ovjereno je 550 n a skupštine općina/općinska vijeća (SO/OV) 29.801 kandidata (od čega i 149 n d f f ukupno 3.245 kandidata za (grado)načelnika i SO/OV.

Po pitanju spolne strukture, od ukupno izabranih 140 kandidata za gradonačelnika/načelnika, izabранo je 5 žena ili 3,58%. Od ukupno izabranih 3.105 kandidata u SO/OV, uključujući predstavnike nacionalnih manjina, izabran je 498 žena ili 16,19%, te ukupno 29 predstavnika d

2.2

Livno

Na lokalnim izborima u Livnu se za mjesto načelnika Općine kandidiralo n n

Luka Čelan –

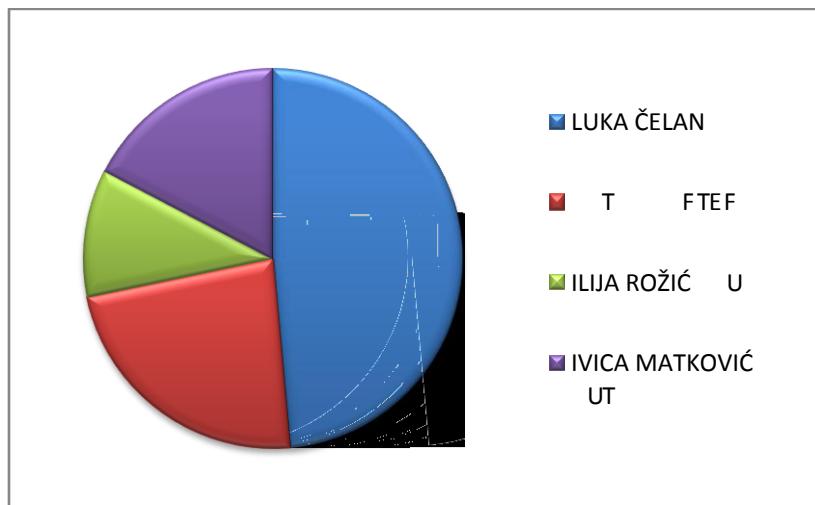
n F dfh –

Ilija Rožić – U

Ivica Matković UT

Na lokalne izbore u Livnu je izašlo ukupno 12.537 birača od 25.916, koliko ih je registrirano na području Općine Livno, te je time ukupna izlaznost na lokalnim izborima u ovoj općini iznosila 48,38%, što predstavlja pad u odnosu na izbore iz 2008.godine, kada je izlaznost iznosila

Za načelnika općine Livno je sa 5.706 h t t ponovno izabran Luka Čelan, n f f reći mandat da obavlja načelničku dužnost.

Kada je riječ o samoj predizbornoj kampanji u Općini Livno, ista se uglavnom provodila putem f tn

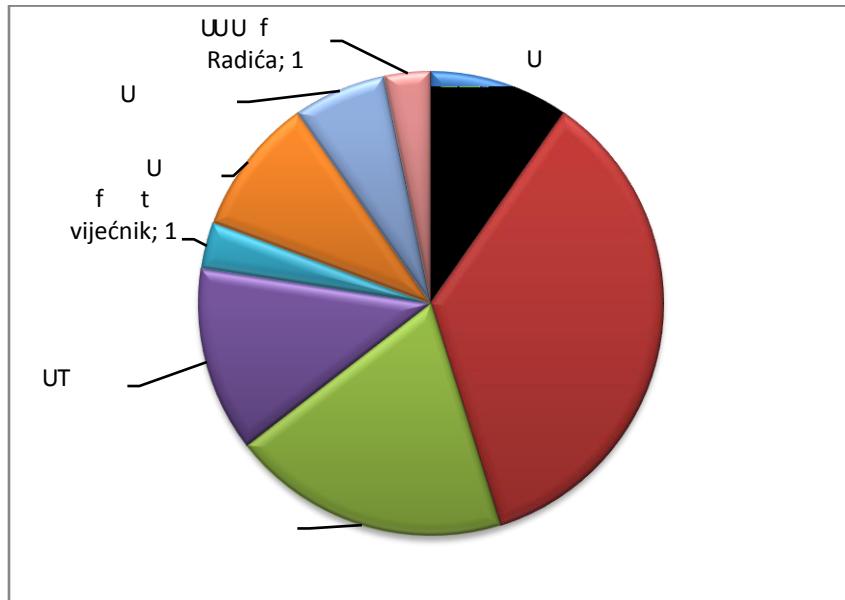
f t n n t n tf stari načelnik, Luka Čelan, nije odazvao pozivu Ce za građansku suradnju Livno na sučeljavanje sa trojicom svojih protukandidata na Forumu kandidata za načelnika Općine Livno. Luka Čelan se, između ostalog f Inicijative.tv, koja je snimila intervjuje sa trojicom ostalih kandidata za načelnike u livanjskoj općini. Sva tri kandidata, koja su se odazvala navedenim intervjuiima, su istakla da će posebnu pažnju posvetiti oporavku općine, kako u h t tn t n n n smislu. Kuriozitet ovih izbora je također da je kandidat za načelnika, Ilija Rožić, izjavio da će, ukoliko on bude izabran za načelnika, tu dužnost obavljati volonterski, a svoju će plaću dati za f te građane i organizacije u općini.

Kada je riječ o konstituiranju Općinskog vijeća (OV) Livno, zbog nesporazuma u vladajućoj n d n f t f n f t f n h f f n t h prekinuta konstituirajuća sjednica OV Livno. Nakon što su budući vijećnici dali i potpisali svečane izjave, izabrano je povjerenstvo za izbor i imenovanje iz redova HDZ BiH (tri vijećnika) te SDA i HSP BiH (po jedan vijećnik), koji su trebali predložiti budućeg predsjednika i

f t f n OV Livno. Kako se u vladajućoj koaliciji nisu mogli sporazumjeti oko izbora čelnih ljudi Općinskoga vijeća, sjednica je prekinuta i odgođena do daljnog. f t h t se Općinski odbor HDZ a 1990 Livno, koji je za prekid konstituirajuće sjednice n odnosno aktualnog načelnika Luku Čelana, koji, kako tvrde iz HDZ f t f pregovorima oko izbora spomenutih dužnosnika.

Tek 08.02.2013.godine, za predsjednika OV Livno, izabran je Sead Hadžijahić (SDA), a za f tjednicu izabrana je Glorija Lijović (HDZ BiH).

U OV Livno djeluje 31 vijećnik. HDZ BiH ima 11 mandata. Pored HDZ BiH, u OV Livno participira još 6 stranaka, te jedan neovisni vijećnik, a sastav OV izgleda u dijagramu kako slijedi:

III Predizborna obećanja

3.1. Ivotopis načelnika

Luka Čelan, rođen je u Livnu. Po zanimanju diplomirani pravnik. Oženjen. Bio je načelnik općine

t f h f h f Luka Čelan

je ispred HDZ BiH po treći put izabran za načelnika Općine Livno, te je ubjedljivom većinom, sa

t f h t t f t n Inače, 08. svibnja

2013. godine, načelnik Čelan je primio priznanje Europskog pokreta u BiH za Najboljeg

menadžera načelnika Federacije BiH 2013. Priznanje mu je uručeno na Svečanoj akademiji

Europskog pokreta, održanoj u Prnjavoru, povodom proslave Dana E f

Također mu je uručeno i priznanje za Općinu Livno u kategoriji „Europski otvoreni grad BiH 2013“.

3.2. Predizborna kampanja

f n f f n f t novi načelnik Luka Čelan održao je 12 predizbornih skupova u svim mjesnim zajednicama Općine Livno. Kao što smo to već spomenuli, načelnik Čelan tijekom predizborne kampanje nije bio pretjerano dostupan medijima, odnosno sektoru za njihova pitanja oko toga što planira uraditi u naredne 4 godine. Tako se „zbog ranije preuzetih obveza“ ispričao što se nije odazvao na poziv NVO a za sudjelovanje u sučeljavanju sa

t n t f f d f n n

aktualno stanje u livanjskoj općini, kao i koje sve aktivnosti i projekte planira poduzeti ukoliko bude izabran za načelnika. Predizborni program HDZ BiH se u Livnu, kao i u svim općinama u

f f h „12 za 12 u“, u kojima su iznijeti prioriteti na kojima će

HDZ BiH u svim bh općinama raditi. Kampanja načelnika Čelana, uz slogan „Nastavimo zajedno“

tf h f f f t f n f

tf prvenstveno odnosilo na uvođenje vodoopskrbe u sva mjesta u livanjskoj općini kroz višemilijunski projekt izgradnje vodoopskrbnog sustava „Livanjski horizont“, kojim će

se, kada isti bude dovršen, dovesti pitka voda u sva domaćinstva u livanjskoj općini. M

obećanja se također odnosio i na stvaranje pozitivnog gospodarskog okruženja, te otvaranje

f ft

3.3. Pregled obećanja

U nastavku prenosimo predizborna obećanja za mandat 2012. h f n t

fh t n f tnf t f Luke Čelana.

h h t tnf f

Izvor: U Intervjuu za Večernji list povodom obilježavanja Dana Općine 28.09.2012.g (preuzeto

t _____ h ft n df df h f t h

f n fn _____ ft f df h f t

h f n fn _____

„Napravili smo dvije gospodarske zone Begovača i Jug u kojima je u posljednjih f n n godina zaposleno 260 ljudi. Smatramo da to nije dovoljno pa smo ovih dana prišli izradi još jedne gospodarske zone na Brdima za koju bi uskoro trebala biti napravljena projektna dokumentacija. Radi se o poslovnoj zoni od 50 hektara.“

U t f

f t f

t f

t

f df t f

Po izgradnji i završetku poslovnih zona Begovača i Jug javila se realna potreba za h f f t f f n n tf f f f gospodarskog razvijanja općine Livno. Temeljni cilj izgradnje nove gospodarske zone je kroz povećanje broja novih poslovnih lokacija i poticanje gospodarstvenika na ulaganje, omogućiti otvaranje novih radnih mesta. Od davnina se stanovništvo livanjskog kraja bavi stočarstvom i zemljoradnjom, pa se izgradnjom poljoprivredno f f t t h t t f nf t t f U n d gospodarske zone Brda (Livanjsko polje, između sela Grbo f h n f ruralnog dijela općine i poljoprivrednog sektora koji tradicionalno zauzima važno ft u Općini Livno, te otvara mogućnosti korištenja prirodnih resursa i razvoj ruralnog područja, što je osnovni cilj osnivanja zone Brda. f h f t t h t h t h t regulacijskog plana „Brda“, za poljoprivredno industrijsku poslovnu zonu, koji usvaja OV Livno. Sljedeći korak je izrada izvedbenog fn n t n t n d t f f f f projekt za izgradnju pristupnog puta i internih prometnica. Projektom je predviđena obuka rukovodećeg osoblja zone arketinškog plana, h t n f f f f f f dF M U

f		ft						
f		tn		d		h	f	f f t
d	df	n n df	t f	t f	tn	d		t d
<u>ft</u>								

„Nositelj liste HDZ BiH za Općinsko vijeće Livno, Draško Dalić, predstavljajući Program
tu izjavio je kako je ovaj načelnik i ovo Općinsko vijeće spremno otvoriti
tisuću novih radnih mesta, uz spremnost i razumijevanje svih građana, a tu mogućnost i
šansu vidi u gradnji termocentrale, koja bi bila opremljena najmodernejim uređajima
za zaštitu i očuvanje čovjekove sredine.“

U	t	f						
			f t f		t f		t	

U n d f f h t t n U n t f h h f
u Općini Livno je bilo evidentirano 4.164 zaposlenih lica (ili 13,1% od ukupnog broja stanovnika), što znači da na jednog zaposlenog dolazi 7,6 stanovnika, što je zabrinjavajući podatak jer se radi o dvostruko više stanovnika koje „nosi“ jedan zaposleni u Općini Livno, u odnosu na neke druge općine (primjerice u Novom Sarajevu f h t f h t n f t f t d
f h t f h t n f t f t d

U a, iz kolovoza 2013.godine, na području općine Livno bilo je zaposleno 4.198 lica, što predstavlja povećanje broja zaposlenih za 34 lica. Međutim, ovo povećanje broja zaposlenih, ne moramo nužno dovesti u vezu sa otvaranjem novih radnih mesta, već je navedeno povećanje također moguće objasniti i sa većom potražnjom za sezonskom radnom snagom tijekom ljetnih mjeseci. Tek ćemo na kraju aktualnog mandata zaista moći procijeniti jesu li otvorena nova radna mesta na području Općine Livno

zgradnja vodovodne mreže Potočani Zagoričani je prioritet u naredne četiri godine

h	f	fn	f	h tn	u osnovnoj školi u
Potočanima	pred	oko	150	mještana	mjesne zajednice Dobro.
					(preuzeto sa: h ft n t nf df)

“Kandidat za načelnika općine Luka Čelan govorio je o urađenim infrat n objektima na području općine Livno istaknuvši da je ulaganje u infrastrukturu, u proteklom mandatu, prešlo 20 milijuna konvertibilnih maraka, od toga je na područje mjesne zajednice Dobro, po raznim zahtjevima, utrošeno oko milijun i 110 tisuća

Posebno je istaknuo da, je prioritet u naredne četiri godine, izgradnja vodovodne mreže Potočani Zagoričani s naglaskom da su za taj projekt osigurana finansijska sredstva.“

U t f
f t f t f t f df t f
Un d n f t h f d Zagoričani. Ono što je
f t n n ivo spomenuti jeste da je načelnik Čelan, još tijekom 2009. godine
u intervjuu za Dnevni list izjavio da će vodovod Potočani Zagoričani biti gotov do kraja
h f

4. Svaka kuća u općini će dobiti pitku vodu

Izvor: U dvorani Narodnog sveučilišta u svečane sjednice HDZ BiH, povodom proslave 22. 02.10.2012.g. u MZ Orguz pred velikim brojem okupljenih mještana, načelnik Čelan je konstatirao da će uskoro svaka kuća u podnožju P

h	f	n	t	f	f
f	df	t	nf	f	f
h	ft	t	f	d	t
f	f	t	d	n	df
h	t	tf	t	d	ft

“Aktualni livanjski načelnik i kandidat HDZ a BiH za načelnika općine Livno g. Luka Čelan na svečanoj sjednici HDZ BiH, povodom proslave 22 obljetnice osnutka stranke, prezentirao je nazočnima sve završene projekte u četverogodišnjem mandatu, projekte koji su u tijeku kao i planove za budućnost. Načelnik Čelan je kazao kako su sv f n usmjereni ka poboljšanju životnih uvjeta na prostoru cijele livanjske općine, govoreći prije svega o kapitalnom projektu „Livanjski horizont“ čijom realizacijom će svaka kuća u općini dobiti pitku vodu, naglasivši da su do sada u dobrom dijelu livanjske općine stvoreni uvjeti za izgradnju sekundarne mreže.“

U t f
f t f t f t f df t f

O potrebi izgradnje vodovoda, koji bi opasao cijelo Livanjsko polje, pričalo se desetljećima. No, zbog zahtjevnosti projekta, te visoke cijene nije se upušтало u

T	f	f	t	f	:	d	d	f	f	df	t	n
t	f	t		d		f						

izgradnju. Do početka 21. stoljeća gotovo sedamdeset posto stanovništva općine Livno
f o pitku vodu u svojim domovima, unatoč prisutnosti tri rijeke: Bistrica, Sturba i Žabljak. I ona sela koja su smještena tik uz rijeku, na primjer rijeku Sturbu, nisu imale izgrađen vodovod. Grad i prigradska naselja bili su jedini koji su imali pitku vodu t h tn h f tf t t n n t f f nd f f n t t f n t t fh f f h da se zaključiti kako je opskrba pitkom vodom na području livanjske općine bila jedan od najvećih problema. Tek nakon kompletiranja projektne dokumentacije moglo se pristupiti sustavnom rješavanju problema. Odluku o gradnji donosi livanjski načelnik Luka Čelan i godine 2007. započinje izgradnja vodospreme u Zastinju i dijela najzahtjevnijeg magistralnog cjevovoda do Žabljaka. Vrijednost tih radova je bila oko . Potom se krenulo sa izgradnjom dionice Južnog kraka vodovoda Žabljak,

h T f tf tf n f f t
f n tf . Drugi dio Južnoga kraka je također završen, a sustav povezuje sela Bilu, Srđeviće, Podhum, Miše. Taj dio magistralnog voda zadovoljava potrebe svih sela u jugoistočnom dijelu općine. Izgradnjom Južnog kraka vodovoda „Livanjski horizont“ u svim selima na tom području omogućeno je priključenje kućanstava na vodovod. Prvo selo u kojem je potekla voda iz novog vodovoda su Grborezi. Trenutačno se na sustav priključuju sela Srđevići, Lipa i Tribić. Da bi sustav

ndao uvezan je rezervoar Zastinje sa izvorишtem na Dumanu za što je utrošeno milijun i četiristo tisuća konvertibilnih maraka. Po provedenoj natječajnoj proceduri započelo se sa radovima na Sjevernom kraku vodovoda od Zastinja do Čelebića čijom izgradnjom će biti pokrivena sva sela u sjeverozapadnom dijelu naše općine. Završetkom kompletnih radova na *Livanjskom horizontu* bit će postavljeno oko stotinu kilometara magistralnog cjevovoda. Važno je napomenuti da je istovremeno građen vodovod Brina Gornji Žabljak na koji je priključeno stotinu petnaest kućanstava, potom vodovod na Stupama i u Sturbi, a u završnoj fazi izgradnje je vodovod Dobro Zagoričani. Ovaj kapitalni projekt bi trebao dovesti vodu u sva kućanstva livanjske općine, a po procjeni građevinskih stručnjaka ukupan projekt će koštati oko trideset

n Od 2007.godine, kada je počela izgradnja Prstenastog vodovoda, pa
h f izgrađeno je oko 40 od planiranih stotinu kilometara magistralnog i oko
n f tf n h

5. Dovršetak izgradnje sekundarne vodovodne mreže u Srđevićima. Cijena priključka kućanstava na vodovodu u Srđevićima neće biti veća od tisuću konvertibilnih maraka

Izvor: „Dovršit ćemo sekundarnu vodovodnu mrežu i Vi ćete, nakon dugo desetljeća čekanja, dobiti pitku vodu“ rekao je to kandidat za načelnika OO HDZ BiH Livno Luka Čelan na druženju s preko 130 razdraganih mještana Mjesne zajednice Zabrišće, u svadbenom restoranu „Libertas“ u selu Srđević 23. rujna 2012. godine. Preuzeto sa:

f d : d t df

25.09.2012. godine, u sklopu proslave Dana Općine Livno, načelnik Luka Čelan, simbolično je otorio radove na izgradnji sekundarne mreže vodovoda u selu Srđevići. Među brojnim okupljenim mještanima bili su predstavnici crkvene i političke vlasti. Načelnik Čelan ih je sa trenutačnim radovima na kapitalnom projektu za livanjsku općinu „Livanjski horizont“, kazavši kako je dobar dio radova održan kada je u pitanju magistralni vod. Istaknuo je da je završena dionica južnog kraka vodovoda i to nakon izgradnje vodospreme u Zastinju, te da su u dobrom dijelu općine stvoreni uvjeti za izgradnju sekundarne mreže, odnosno priključenja kućanstava na vodovod. „Jedno od takvih mesta je selo Srđevići, gdje smo započeli s radovima na sekundarnoj mreži, koje danas proglašavam otvorenima. Ono što mogu reći jest da cijena priključka kućanstava na vodovodu neće biti veća od tisuću n f na, može biti jedino manja, naglasio je u svom obraćanju načelnik Čelan nakon čega je sa okupljenima obišao radove. Preuzeto sa: d n
df f f t f d

U t f

Sekundarna vodovodna mreža u Srđevićima je dovršena, u tijeku je priključivanje kućanstava na vodovod. Sukladno Odluci OV Livno o uvjetima i iznosu naknade za priključenje kućanstava na vodopskrbni sustav „Livanjski horizont“ (od h f d f istog iznosi: 300 KM priključne pristojbe, koja se uplaćuje na ime Općine Livno, te 600 KM + PDV za troškove priključka, koji se uplaćuju Komunalnom d.o.o. Livno. Ukupni troškovi priključenja tako iznose 1.002 KM. Unatoč tome što troškovi priključenja na vodovodnu mrežu iznose 2 KM više od obećanog, ipak možemo zaključiti da je ovo načelnikovo obećanje ispunjeno.

IV Zaključak

4.1. Posebni dio

f n t h novog načelnika Luke Čelana, sa sloganom „Nastavimo zajedno“, tf h f f na iznošenju rezultata post h f fh predizborna obećanja, koja smo uspjeli registrirati, su se uglavnom odnosi f n f oblasti vodoopskrbe i stvaranje preduvjeta za otvaranje novih radnih mesta, što predstavlja neke od ključnih problema Općine Livno. Generalno možemo reći da Luka Čelan nije bio odveć t f h d fn fh f predizborne kampanje, koja se uglavnom odvijala kroz održavanje predizbornih skupova stranke u mjesnim zajednicama Općine Livno.

Od 5 predizbornih obećanja, koja smo uspjeli registrirati, 3 su se odnosila na infrastruktur f projekte u oblasti vodoopskrbe (što predstavlja najpoznatiji projekt pokrenut za vrijeme mandata Luke Čelana), a ostala 2 obećanja su se odnosila na stvaranje pozitivnog gospodarskog okruženja, te otvaranja novih radnih mesta.

f f ećanja, f f df realizirano, odnosno provedba ovih obećanja je započeta, ali još uvijek nije u potpunosti realizirana, 1 ili 20% je u potpunosti realizirano, dok nije realizirano. Ovdje svakako moramo uzeti u obzir da u većini ovih obećanj f evidentiran detaljan plan sa rokovima za ispunjenje istih, već tf t h tf godišnji mandat (2012.-2016.g) kao rok za dovršetak navedenih projekata, no ostaje za vidjeti u naredne 3 godine, hoće li zaista sva ili barem većina ovih obećanja biti i realizirana.

Pregled stanja ispunjenih obećanja

1	f	t	f	1	t	f	t	3	f	df	t	f
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---	---

Statistiku koju smo predstavili na ovaj način ne možemo ređivati sa rezultatima drugih (grado)načelnika iz više razloga: t h načelnici nisu dali isti broj obećanja, ispunjenje datih obećanja zahtijeva različite f f tnf d tnf n f f tf obećanja čak ni između sebe ne mogu upoređivati f f ju isti značaj, kako finansijski, tako i u pogledu h fd n f života građana. Zbog toga ističemo kako je ovo izvješće n t no drugo koje se odnosi na druge gradove/općine f n f t skretanja pažnje t f t f n , na obećanja koja su data građanima pred izbore n n bi javnost održali budnom za daljnje praćenje realizacije tih obećanja d f h t onih koji su obećanja dali f f t

svi promatrani

Promatrano generalno, opća ocjena predizborne kampanje koju su političke stranke i kandidati
n f f h f f n n ona nije donijela ništa novo u načinu
komunikacije sa biračima. Rijetki su bili primjeri inovativnih t n f f h t
f d tn komunikacijskih tehnologija, uglavnom društvenih mreža za obraćanje
biračima mlađe životne dobi. Nešto drastičniji primjeri bili su netipični video spotovi na
f f n f n ta za načelnike u Bijeljini i Zenici, a jedan o n f
tn d f nf t f U a, zbog korištenja pornografskog sadržaja na t
f t d f n t d f ne kampanje u velikom broju općih činile
t t i asfalt. Manji broj primjera sa terena govorio je o „kampanji na mikrorazini“ i
h n f f t t nf n f f t h
građana iz neke ulice, često u dvorištima, kućama i ugostiteljskim objektima. Mnogo češći i
tipičniji primjeri su bili sastanci na jedne mjesne zajednice ili većeg naselja.

Među 13 promatranih općih pobjednički kandidati uopće t f
biračima dostupne bilo t f bilo stranačke prf f h f n t tf t
općih n t gradova i općih t n n h
među protih /općinama, t n f n
gradonačelnika f t f n cije „Zajedno za Trebinje“, sa f obećanja, od
n tf h svrstati u relativno jasna i mjerljiva, dok su ostala temeljena na uopćenim
političkim frazama i očekivanim rezultatima koje je teško izmjeriti. t f
među promatranim gradovima i općinama postoje i kandidati za (grado)načelnike koji su izbore
dobili sa malim brojem obećanja i bez dostupnih predizbornih programa, kao što su Zenica,
n

U poređenju sa ranijim izbornim godinama, a na temelju izvješća o predizbornim obećanjima
drugih organizacija, kandidati su ovaj put bili nešto oprezniji u davanju predizbornih obećanja,
t d f flikom broju slučajeva bile uopće f teško f f h f t f
fd f t n n f f tn n n f f f d f
t t f predizbornih obećanja. Među promatranim općih h
specifičan fenomen predstavlja Općina f d h f f f nički kandidat za načelnika opć f
f bio sa 65%, odnosno više od 29.000 glasova birača, a da uopće f n n
predizborna obećanja, niti je tijen t h fh f f
sa projektima i agendom kojom će se baviti za vrijeme neke od proračunskih, t
n f tn h fn t h

Sličan fenomen je i Grad Doboј, gdje je pobjednički kandidat izšao u javnost sa izuzetno malim
f n n f ih predizbornih obećanja, od kojih je značajan dio u trenutku iznošenja već bio
f f f f t f f f t f n
h f Dodatni fenomen vezan za ove dvije lokalne zajednice je i da pobjednički
kandidati nisu ispoljavali sklonost ka velikom broju medijskih nastupa i sučeljavanja putem

f i javnih događaja. Ovakvi fenomeni otvaraju prostor za neka nova istraživanja n tf h n n ponašanjem birača, tako i praktičnom stranačkom metodologijom za prikupljanje glasova koje je možda u nekim situacijama i van okvira propisanih izbo t

tf temu svakako predstavlja korištenje javnih resursa u svrhe predizborne kampanje, što se uglavnom podvodilo pod redovne aktivnosti onih koji su na izbore izašli sa pozicije vlasti. Ovakav odnos vlastodržaca sve se manje i prikriva od javnosti, pa se tako bilježe slučajevi da visokopozicionirani lokalni dužnosnici nakon izbora 2012. h f f tnf f t n t d n n proračunu h nema značajnog udjela kapitalnih investicija jer nije u pitanju izborna godina! Takav primjer bilježimo u Bijeljini, a slične izjave koje f potvrđuju korištf f ft t f f t f tf fn f t f n roračunu za 2014. godinu. Još jedan indikator mogućeg trošenja javnih resursa u t f f n f t n f itna zaduženja koja se realiziraju fn n f t f d f izbore. Takav slučaj bilježimo u Doboju, gdje se lokalna zajednica zadužila u visin h , a prema izjavama odbornika lokalne skupštine, sredstva su potrošena za 3 f t f d t n f t n ključna okosnica n f n gradonačelnika t n Inog gradonačf n

Jedno od često ponavljanih predizbornih obećanja novog starog gradonačelnika Bijeljine je udvostručavanje sredstava za Agrarni fond, dok f rezultat datog predizbornog obećanja n t t f f t h n t n terenu, početak projekta gasifikacije i nastavak drugih započetih projekata iz ranijeg mandata bili su pozitivna refleksija datih predizbornih obećanja. Predizborna obećanja pobjedničk n U f Širokom Br fh t tf h f f na dovršetak ranije započetih većih infrastrukturnih projekata za koje je potrebno veće vremensko f pa tako u Novom Sarajevu nije zabilježeno ni jedno predizborno obećanje ispunjeno u unosti, dok je većin f df ispunjena. Među najopreznijim kandidatima n f pitanju davanje predizbornih obećanja bio je novi načelnik Foče n f f f konkretna obećanja, pa je od 9 obećanja n smo zabilježili t ispunio 7 već u h n t f df t f Među promatranim opć h t t pristup u kampanji, sa obećanjima koja su se poklapala sa dugoročnom vizijom n f f df n n n t f f , primjećen je kod pobjedničkih kandidata d i Bihaću.

Gledano zbirno za svih 13 promatralih gradova i opć 156 zabilježenih predizbornih obećanja, u potpunosti je ispunjeno %; djelimice ispunjeno, odnosno započet jf f d t f %; dok uopće nije ispunjeno 52 Ovakvi podaci potvrđuju veću opreznost u davanju predizbornih obećanja u odnosu na ranije godine, kako u kvantitativnom t t odnosno broju datih obećanja, tako i u kvalitativnom smislu, odnosno značaju i

f t n f fn f obećanje, tj. konkretan projekt na terenu, nosi u financ tn
t n h t t

Predstavljene informacije o ispunjenju predizbornih obećanja ne mogu i plastično služiti za međusobno upoređivanje rezultata (grado)načelnika iz više razloga. Jedan razlog je to što svi oni nisu dali isti broj obećanja. Zatim, ispunjenje datih obećanja zahtijeva različite vremenske i dijske okvire. Takođe, međusobna uporedivost obećanja nije moguća, jer nem t t težinu, bilo po utjecaju na kvalitet života građana, bilo u smislu resursa potreb realizaciju. Ovo izvješće služi tn f f pažnjf n n f t f t obećanja data pred lokalne izbore, te da građanima bude stalni podsjetnik na ono što su njihovi izabrani predstavnici javno iznijeli kao ključne elemente svog rada u tekućem mandatu. Istovremeno, izabranim predstavnicima treba da pošalje višestruku poruku – govorni prema biračima i da stojeiza svojih riječi, ali i da tijen f f n f građanima više ne prodaju priče o projektima i aktivnostima koje ne mogu t M politički pred izbore više jednostavno ne smiju biti opcija. U t f n tn jeste glasanje za one kandidate koji nude program za rješavanje problema f t kvalitetom života građana. Dosljednost u provođenju tak h h t t mjerljivih obećanja datih građanima, treba biti ključ pri donošenju odluke svakog birača.